

Vergaderjaar 2022–2023

36 180

Doen waar Nederland goed in is – Strategie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Nr. 73

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 september 2023

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, over de situatie in Marokko na de aardbevingen die plaatsvonden gedurende de nacht van 8 op 9 september jl.

Allereerst betuigt het kabinet medeleven aan de mensen die direct of indirect door deze ramp zijn getroffen. Ook wil ik stilstaan bij het onmisbare, levensreddende werk van lokale, nationale en internationale reddingswerkers, zowel professionals als vrijwilligers, in de getroffen gebieden.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken zet zich actief in om ondersteuning te bieden waar dat nodig is. Hiertoe houdt het de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten, onder meer via het diplomatieke netwerk, hulporganisaties, en media. Ook staat het ministerie in contact met de Marokkaanse autoriteiten. Nederland zet zich op diverse manieren in voor noodhulp aan de getroffen gemeenschappen in Marokko.

De impact van de aardbeving en internationale respons

De aardbeving vond plaats in het Atlasgebergte. Een groot deel van het getroffen gebied ligt afgelegen en is vanwege de aardbeving zeer slecht tot niet te bereiken. Dit bemoeilijkt niet alleen de hulpverlening, maar ook het inschatten van de omvang van de ramp. Inmiddels geven de autoriteiten aan dat er, ten tijde van het opstellen van deze brief, tussen de 2.000–2.500 doden te betreuren zijn en een gelijk aantal gewonden. Het overgrote deel van deze slachtoffers verbleef in Marrakesh of de vijf provincies rondom het epicentrum van de aardbeving. De verwachting is dat het dodental en het aantal gewonden verder zullen oplopen, aangezien er nog slachtoffers onder het puin liggen.

De aardbeving heeft ook een groot deel van de huizen en infrastructuur in het getroffen gebied beschadigd. Naar schatting zijn ruim 380.000 mensen binnen 50 kilometer van het epicentrum blootgesteld aan de impact van de aardbeving, van wie 30.000 binnen een straal van 15 kilometer van het epicentrum. Veel van deze mensen hebben niet alleen huis en haard verloren, maar hebben nu ook beperkte toegang tot voedsel, veilig drinkwater en opvang.

De Marokkaanse autoriteiten hebben direct een grootschalige hulpactie in gang gezet. De internationale gemeenschap staat na de aardbeving paraat om noodhulp te leveren. Spanje, Qatar, de Verenigde Arabische Emiraten, en het Verenigd Koninkrijk leverden reeds *Search and Rescue*-teams (SAR). Ook werd vanuit het VN *Disaster Assessment and Coordination*-systeem (UNDAC) een vijfkoppig team uitgezonden ter ondersteuning van de VN in Rabat en Marrakesh. Zij helpen om de noden in kaart te brengen, ten behoeve van een effectieve en efficiënte noodrespons. De Europese Commissie stelde bovendien 1 miljoen euro beschikbaar voor humanitaire hulp in de getroffen gebieden.

Nederlandse noodhulprespons

Nederland stond na de aardbeving, op basis van eerdere ervaring, snel klaar om de getroffen gebieden en gemeenschappen te voorzien van noodhulp. Ik stelde op 9 september jl. namens het kabinet 5 miljoen euro beschikbaar voor de inzamelingsactie van het Nederlandse Rode Kruis, dat als onderdeel van de Internationale Rode Kruis- en Halve Maanbeweging direct samenwerkt met de Marokkaanse Rode Halve Maan. Met deze middelen kunnen slachtoffers worden voorzien van levensreddende humanitaire hulp, zoals medische hulp, voedselpakketten, psychosociale hulp en opvang. Ook kan het Rode Kruis/de Marokkaanse Rode Halve Maan de Nederlandse financiële steun gebruiken voor zoek- en reddingsoperaties. De Marokkaanse autoriteiten hebben hun dank betuigd aan Nederland voor deze bijdrage.

Nederland ondersteunt de hulprespons bovendien via de ongeoormerkte, meerjarige en flexibele financiering aan het Rode Kruis en diverse VN-organisaties en -fondsen. Deze flexibele financiering stelt hulporganisaties in staat om direct aan de slag te gaan wanneer zich een ramp voltrekt, zoals nu in Marokko. Onder meer het *Disaster Relief Emergency Fund* (DREF) van de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen (IFRC) heeft, mede dankzij Nederlandse financiering, 1 miljoen Zwitserse frank beschikbaar gesteld voor de noodrespons. Nederland staat bovendien in nauw contact met andere vaste humanitaire partners, zoals de *Dutch Relief Alliance* (DRA), die momenteel nodenanalyses opstellen.

Ook heeft Nederland op 9 september jl. het Nederlandse USAR-team in gereedheid gebracht en de inzet van dit team via diverse kanalen aan Marokko aangeboden. De Marokkaanse autoriteiten hebben hiervoor hun dank uitgesproken en vanwege onder meer logistieke redenen gekozen voor zoek- en reddingsoperaties van een beperkt aantal SAR-teams.

De Marokkaanse autoriteiten hebben, ten tijde van het schrijven van deze brief, nog geen van de daarvoor bestemde internationale, multilaterale noodhulpsystemen geactiveerd. Nederland blijft de situatie en eventuele toekomstige hulpverzoeken nauwlettend volgen.

Particuliere initiatieven en faciliterende rol Nederland

Veel Nederlanders willen een bijdrage leveren om de slachtoffers in Marokko te helpen. Bijvoorbeeld door goederen of geld te doneren. Ook in Marokko zelf gaan veel burgers aan de slag om hun landgenoten te helpen. Voor deze hartverwarmende particuliere initiatieven wordt geadviseerd de krachten te bundelen, goed te coördineren met de lokale overheden, en bij voorkeur te werken met of via professionele platforms en hulporganisaties. Ook is het raadzaam om bij private initiatieven in contact te treden met de Marokkaanse autoriteiten. Daarnaast staat vanaf vandaag op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland welke regelingen relevant zijn voor bedrijven en maatschappelijke organisaties die, ondersteund door de overheid, hun diensten willen verlenen. Deze informatie is terug te vinden via www.rvo.nl/aardbevingmarokko.

Consulaire bijstand

De Nederlandse ambassade in Rabat staat continu in contact met de lokale autoriteiten. Een team van de ambassade is op zaterdag afgereisd naar de regio om Nederlanders daar te ondersteunen en hulp te bieden. Dit team reist op 11 september terug naar Rabat. Te allen tijde kunnen Nederlanders bij de ambassade terecht voor vragen en ondersteuning.

Bilaterale relaties met Marokko

Nederland en Marokko hebben een brede en goede verstandhouding. In dat kader bracht Minister-President Rutte in juni jl. een bezoek aan Marokko. Ook ik ben van plan begin oktober een bezoek te brengen aan Marokko voorafgaand aan de jaarvergadering van de Wereldbank. Dit bezoek zal, naast verdieping van de handelsbetrekkingen, mij ook in staat stellen een beter beeld te krijgen van de verwoestingen die deze aardbeving heeft aangericht, evenals van eventuele mogelijkheden voor toekomstige steun en samenwerking. Over dit bezoek en andere ontwikkelingen zal ik u te zijner tijd uiteraard informeren.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.N.A.J. Schreinemacher